



## “El model de dret penal és més propi de l'edat mitjana que no d'un estat liberal”

Sebastià Salellas (Viladamat, Alt Empordà, 1948) és advocat i ha estat professor de Dret penal de la Universitat de Girona. Ha actuat com a defensor en nombroses causes relacionades amb el terrorisme internacional, entre les quals la derivada de l'anomenada operació Estany.

**C**om valoreu les informacions de premsa recents que assenyalen Catalunya com un dels principals focus del jihadisme d'Europa?

—Són completament fora de lloc, basades en criteris estrictament policíacs i dels serveis d'intel·ligència, tant espanyols com estrangers. Aquesta mena d'informacions són molt negatives perquè perjudiquen la convivència entre els ciutadans. El problema és que els mitjans de comunicació barregen completament les coses, com quan inclouen els suïcides dins el concepte de *jihadista*. El terme *Jihad* vol dir simplement “lluïta” i la lluita pot ser de moltes menes.

—Vós coneixeu de ben a prop el cas de Salt, que alguns mitjans han

presentat com una mena de bomba de rellotgeria...

—A Salt hi vaig treballar quatre anys, concretament a l'escola d'adults, i aleshores ja hi va sorgir el fenomen migratori. A Salt hi han arribat moltes famílies del Marroc i també subsaharians, però entre ells i la gent que hi viu de tota la vida no hi ha hagut cap problema important. Encara més, no hi ha cap mena de raó per a relacionar aquesta gent amb el terrorisme. La pitjor cosa de totes és la colla de prejudicis que sol tenir la societat d'acollida.

—En general, en què es basa un jutge per a decidir que una persona forma part d'una xarxa de jihadistes?

Insisteixo que són criteris dels serveis d'intel·ligència, sovint basats en dades quantitatives de població; és a dir, allà on es concentren més immigrants, com per exemple a Santa Coloma de Gramenet, a Salt o a Tarragona, és on hi ha un focus potencial. És curiós com fa servir el terme *perfil*, l'Audiència Nacional. La policia, per argumentar la seva tesi, acostuma a dir que determinada persona, pel sol fet, per exemple, de no tenir feina o de sovintejar una mesquita, té un *perfil* de jihadista. És cert que hi ha persones que viuen una mica al marge del nostre sistema i que en algun moment poden mostrar la seva contrarietat amb algun comentari, però que els serveis de seguretat arribin a considerar que això fa que una persona tingui un perfil de jihadista és treure les coses fora de context. Un jutge, per definició constitucional, ha de basar-se en proves per tal de determinar si una persona prepara cap activitat terrorista.

—Quins són els procediments més habituals que utilitzen els cossos de seguretat per identificar els possibles sospitosos?

La policia té col·laboradors que fan seguiments a les mesquites, als bars o llibreries que sovintegen. Això és com si en un país on viuen molts catalans, per exemple l'Argentina, se'ls investigués pel simple fet de reunir-se en un lloc o en un altre. Si un magribí es reuneix amb un altre, parlen i maldiuen del president dels Estats Units, automàticament són sospitosos de terrorisme.

—És excessivament preventiva, a parer vostre, la política antiterrorista que porten a terme els serveis de seguretat espanyols?

I tant que és massa preventiva, però també ho és a Itàlia i a Alemanya. La política antiterrorista és similar a molts estats del nostre entorn. A la mínima sospita es fa una detenció.

—Aquesta política preventiva és una conseqüència directa dels atemptats de l'11-M a Madrid?

Sí. Tot i que després dels atemptats del 2001 als Estats Units ja es va començar a desplegar, com ho van mostrar les investigacions que es van fer a Salou. Però a partir dels atemptats de Madrid del 2003 la política canvia totalment i s'aplica un model de dret penal preventiu més propi de l'edat mitjana que no d'un estat liberal.

—Creieu que hi ha una decisió política, darrere d'aquesta intensificació?

La decisió política ja era presa abans. El PSOE ha aplicat al peu de la lletra la reforma penal que va propugnar el PP.

—En el cas de l'anomenada operació Estany, tot plegat ha semblat un procés una mica confús; és a dir, detenen un seguit de persones, a continuació les alliberen, després les tornen detenir...

L'operació Estany es va fer l'any 2003 i es va escaure exactament amb la intervenció del president Aznar a



JORDI PLAY

les Corts espanyoles, on va assegurar que havien trobat armes de destrucció massiva prop de Girona. Aleshores, el secretari d'estat dels EUA, Colin Powell, utilitzant aquesta mateixa informació, ho diu davant l'ONU, en un moment en què ja hi havia el debat obert sobre l'Iraq. L'operació Estany, que comença per la petició d'un jutge francès, no es pot entendre sense aquest context. Després es comprova que no hi ha res i s'arxiva.

—Però més tard els van tornar a detenir...

Això va ser quan els detinguts van posar una querrela contra Aznar, cosa que jo no els recomanava. Tot seguit, va aparèixer la notícia que un informe de l'FBI deia que amb el material decomissat a Banyoles es podia fabricar napalm. Tot i que els informes espanyols ho van matisar, el jutge Baltasar Garzón va decretar empresonament. Després el jutge no ho va tenir en compte, perquè un expert en química de Girona va afirmar que amb aquell detergent no se'n podia fer, de napalm. Al final, el jutge els

va condemnar per haver tingut a casa seva durant uns quants dies uns amics que havien estat detinguts a França. La condemna a tretze anys de presó és per a llogar-hi cadires! La sentència és de les més esgarriposes que he vist a la meua vida.

—Segons la vostra opinió, aquesta mena d'actuacions resten credibilitat al sistema judicial o causen més desconfiança entre la població?

No, paradoxalment, no resten credibilitat ni confiança. Segurament, si es fes una enquesta, la majoria de gent hi estaria d'acord. En sentir el missatge del perill, la gent necessita veure que l'estat actua.

—Sovint el jutge Baltasar Garzón ha estat criticat per unes suposades ànsies de protagonisme. Les detencions de presumptes jihadistes ordenades des de l'Audiència Nacional espanyola en són un altre exemple?

El jutge Garzón ha actuat com sol fer-ho. Si els serveis de seguretat li diuen que hi ha cap indici, ell actua automàticament. Aquest és el criteri

de l'Audiència Nacional. No volen problemes. Amb el més petit indici decreten empresonament.

—Veient casos com aquest sembla que el perill no existeixi i que tot plegat sigui fruit de la por de més atemptats...

Jo no dic que el perill no existeixi, però demano als responsables de seguretat que facin servir mètodes legals i respectin els drets de les persones que considerin sospitoses. El sol fet que un musulmà estigui en una presó espanyola ja és una tortura. Els maltracten psicològicament, llençant l'Alcorà per terra i trepitjant-lo, dient-los que allò que els donen per menjar és porc o no deixant-los resar en condicions. Aquestes detencions ens menen en la direcció contrària. S'hauria d'apostar per accions d'integració i no de guerra. Van forjant el marc contrari, és a dir, la política de buscar culpables farà que al final algú cometi una bogeria. Aquesta gent han vingut a treballar, i no a recuperar al-Andalus.

*Xevi Camprubí*